

GULLFOSS: ET SKIBS HISTORIE – NATIONERS HISTORIE

Islands præsident Ólafur Ragnar Grímssons tale på Nordatlantens Brygge 9. februar 2007

Ærede gæster

København var i mere end 200 år domineret af skibstrafikken til og fra de nordatlantiske øer. Anlægssteder og opbevaringsfaciliteter var centreret på Christianshavns havnefront langs Strandgade.

Her fandt man alt fra dampskibsselskabernes kontorer til butikkerne, der solgte arbejdstøj til skibenes personale.

I det historiske pakhuis på Grønlandske Handels plads, som vi befinder os i nu, var det primært varer, der blev lastet, lodset og opbevaret. Mod Knippels bro – i bassinet foran Eigtveds pakhuis – fandt man M/S Tjaldur, der i mange år forbandt Færøerne med Danmark. Og helt oppe foran Gammel Dok lå det islandske passagerskib M/S Gullfoss.

Gullfoss, det smukke skib der var et stærkt symbol på islændingenes frihed og uafhængighed, optog en særlig plads i vores hjerter og styrkede samtidig i høj grad forbindelserne mellem Island og Danmark.

Gullfoss var en vejviser om Islands selvstændighed og samtidig om venskabet med danskerne, en vejviser til nye tider, viste storsind og progressive visioner.

Gullfoss var måske først og fremmest en scene for mangeartede historier. Den var Halldór Laxness fartøj, når han rejste ud i verden for at skrive, måtte forlade det forstyrrende kævl i Island for at få fred i udlandet til at skrive nye værker, – men også det fartøj der bragte ham hjem med verdenslitteraturens fornemste pris, Nobelprisen. Islands arbejdere strømmede i tusindvis ned til havnen for at hylde forfatteren. Billedet af Halldór på Gullfoss brovinge og folkemængden på kajen,

hurraråbene og forfatterens tale, står så fast i islændingenens erindring at det kun kan sammenlignes med landets største begivenheder.

Gullfoss, en fantastisk scene som gemte utallige andre begivenheder, forretningslederens samtaler på vej til udlandet for at styrke deres forretningsforbindelser eller på vej hjem med aftaler i bagagen, unge studerende som skulle på deres første udenlandsrejse, fulde af uro og forventning, fulgte med de andre passagerer i begejstring, pludselig kommet i flok med Islands fornemste. Måske samlede de mod på baren til at tale med berømmelserne som var ombord eller stod ude på dækket, og lærte dem lektien om en bedre verden, om hvordan visionerne kunne ændre samfundet.

Man kunne skrive flere bøger om Gullfoss, og også skuespil, fjernsynsserier samt lave storfilm i Hollywoodstil eller melankolske film a la Ingmar Bergman, for ofte var søsygen dominerende, – ja, eller lave ironiske film ligesom Lars von Trier.

Gullfoss vil altid være mere end et skib i vores bevidsthed – på en måde både et eventyr og en historiebaggrund.

Når man bladrer gennem skibets ”fotoalbum”, er der ingen tvivl om at de 5 døgn på Nordatlanten har budt oplevelser af enhver art. Fra havblik til storm. Løjnefaldende er dog alle de festklædte og glade mennesker, der beredvilligt poserer for fotografen. Ligesom solskinstimerne på dækket også er et gennemgående tema. Der er ingen tvivl om at en tur med M/S Gullfoss var en særlig begivenhed.

Det kunne være morsomt at samle historier, beretninger og minder fra så mange af Gullfoss passagerer som muligt, for på den måde at genskabe eventyret om dette enestående skib.

Jeg vil derfor benytte lejligheden her i dag på vegne af Nordatlantens Brygge at invitere alle, der har erindringer fra rejser med skibet eller relationer til det, til at bidrage med at sikre, at denne spændende historie ikke går tabt og sende teksten til Nordatlantens Brygge, der for nylig har modtaget dette helt enestående kunsthåndværk, Gullfoss, som vi ser her i dag.

Skibsmodellen er håndbygget ned til mindste detalje af ingeniør Niels Eduard Andersen, der var en ivrig bygger af den slags miniatureskibe. At det netop blev Gullfoss, han i en lang periode arbejdede med, skyldtes alene ”at det var et smukt skib”, som det lå der langs Christianshavns havnefront flankeret af pakhusene.

I udgangspunktet havde ingeniør Andersen ikke nogle særlig detaljerede arbejdstegninger, men den omhyggelige ingeniør gik –

forsynet med tommestok og kamera – i gang med minutiøst at opmåle skibet spande for spande, køje for køje, når det hver 14. dag lå til kaj i København.

Kulturhuset Nordatlantens Brygge sætter nu fokus på det historiske islandske passagerskib og det er fornøjeligt at deltage i denne ceremoni om Gullfoss her i dag. Jeg takker Nordatlantens Brygge for på denne måde at sætte Gullfoss i fokus, et skib som har bevaret en lang historie, men også er et elegant symbol på Islands og Danmarks venskab og de mangeartede bånd som knytter os sammen.